

საბაკალავრო პროგრამის დასახელება: ფილოსოფია / Philosophy

მისანიჭებელი აკადემიური ხარისხი: ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ბაკალავრი / Bachelor of Arts in Philosophy

სწავლების ენა: ქართული

პროგრამის კოორდინატორი: ასოცირებული პროფესორი დემურ ჯალაღონია

პროგრამის საკვალიფიკაციო დახასიათება:

მთელ მსოფლიოში საუნივერსიტეტო სპეციალობებს შორის ფილოსოფიას მნიშვნელოვანი ადგილი უკავია. ფილოსოფია არის სამყაროს ინტელექტუალური გაგების და სამყაროში ადამიანის ადგილის განსაზღვრის საფუძველი. ფილოსოფია არის კაცობრიობის ნაწილი და აგრეთვე ცოცხალი ძალა მეცნიერებათა საფუძვლების კვლევაში. ისეთი საგნები, როგორცაა ფიზიკის ფილოსოფია, ბიოლოგიის ფილოსოფია, ბიოეთიკა, პოლიტიკური ფილოსოფია მზარდი მნიშვნელობისაა. სოციალურ მეცნიერებათა ფილოსოფია გამოსადეგია სოციალური თეორიისათვის. საყოველთაოდ ცნობილი კავშირია ლოგიკასა და კომპიუტერულ დარგებს (ინფორმატიკას) შორის. თავისი კარდინალური როლის გამო ფილოსოფია აუცილებლად უნდა იყოს ნებისმიერი უნივერსიტეტის მუშაობის საფუძველი. უნივერსიტეტი შესაბამისი ფილოსოფიური დონის გარეშე აუფასურებს თავის თავს, როგორც სასწავლო დაწესებულება. ფილოსოფოსებმა უკანასკნელ წლებში მეტად აქტიურად მოკიდეს ხელი პრაქტიკულ საკითხებს, მაგალითად ისეთ დარგებს, როგორცაა გამოყენებითი და პროფესიული ეთიკა, ბიოეთიკა, პოლიტიკური ფილოსოფია, ბიზნეს ეთიკა. ფილოსოფია არის როგორც ანალიტიკური, ასევე სისტემატური. ყველა ქვეყანაში ფილოსოფიას თავისი ტრადიცია გააჩნია.

თსუ-ში ფილოსოფიის ფაკულტეტი ჩამოყალიბდა პირველი ქართული უნივერსიტეტის დაარსებისთანავე (1918 წელს). იგი უნივერსიტეტის პირველი, სიბრძნისმეტყველების ფაკულტეტის ნაწილი იყო. მის სათავეში იდგნენ გამოჩენილი ქართველი მოაზროვნეები – შალვა ნუცუბიძე და დიმიტრი უზნაძე, რომლებიც ივანე ჯავახიშვილთან ერთად აქტიურად მონაწილეობდნენ უნივერსიტეტის დაარსებაში. მოგვიანებით მათ შეემატნენ: სერგი დანელია, კოტე ბაქრაძე, მოსე გოგიბერიძე, სავლე წერეთელი, კიტა მეგრელიძე, ნიკო ჭავჭავაძე, ზურაბ მიქელაძე, ზურაბ კაკაბაძე, მერაბ მამარდაშვილი. ისინი აგრძელებდნენ ქართული ფილოსოფიის მდიდარ ტრადიციებს. ამ მოაზროვნეებმა თავიანთი შრომებით, რომელთაგან ბევრი ჩვენი ქვეყნის ფარგლებს გარეთაც კარგად არის ცნობილი, გაამდიდრეს და ახალ სიმაღლეზე აიყვანეს ქართული ფილოსოფიური აზროვნება.

პროგრამის მიზანი:

სტუდენტები შეძენილი ცოდნის შედეგად შეძლებენ კრიტიკულად გაიაზრონ ფუნდამენტური ფილოსოფიური იდეები, რომლებიც ეხება სინამდვილის ბუნებას, ღირებულებებს, შემეცნების მეთოდებსა და ხასიათს, რომლებიც თამაშობენ წამყვან როლს სამყაროსა და ადამიანის შეცნობაში.

მათ გამოუმუშავდებათ ფილოსოფიურ პრობლემებზე ფიქრის, დისკუსიის, შეკითხვების დასმის და პასუხის გაცემის უნარ-ჩვევები. ზოგად თეორიულ ცოდნასთან ერთად მიიღებენ ეპოქების მიხედვით ფილოსოფიურ ტექსტებზე მუშაობის გამოცდილებას, ცოდნას და ისეთი თემების შესახებ მსჯელობის უნარს, როგორცაა, გონება, ჭეშმარიტება, თავისუფლება, აზროვნება და სხეული, ღმერთი, ცოდნა და რწმენა, შემეცნება, ონტოლოგია, გნოსეოლოგია, დრო-სივრცე, მიზეზობრიობა, პასუხისმგებლობა, ზნეობა, სიკეთე, მშვენიერება, ისტორიულობა, გაგება და ინტერპრეტაცია. ასევე ექნებათ, ადამიანის კვლევის ისეთი სპეციფიკური დარგების ფილოსოფიური ცოდნა, როგორცაა ენა, მითოსი, რელიგია, მეცნიერება, პოლიტიკა, სამართალი, განათლება, ხელოვნება და გამოყენებითი ეთიკა.

პროგრამის შედეგები:

ცოდნა / გაცნობიერება: ზოგად ფილოსოფიაში ძალზე ფართო სპექტრის ცოდნა, როგორცაა არსება, ჭეშმარიტება, თავისუფლება, კაუზალობა, სული და სხეული, ღმერთი; ღირებულებით ორიენტაციებში გარკვევა, ცოდნა იმისა, თუ რა არის მოვალეობა, სიკეთე, მშვენიერება; ფილოსოფიის კონკრეტული სფეროს ცოდნა, როგორცაა: ენა, მეცნიერება, სოციალური ფილოსოფია, პოლიტიკური ფილოსოფია, რელიგია, კულტურა, გამოყენებითი ეთიკა; ფილოსოფიის განვითარების ისტორიული ეპოქების ცოდნა, განსაკუთრებით დასავლური ტრადიციის, კლასიკოსების, მათი იდეების და არგუმენტების შესწავლა და ქართული ფილოსოფიური აზრის განვითარების ისტორიის ცოდნა; ძირითადი ფილოსოფიური თეორიების ცოდნა ისეთ სფეროებში, როგორცაა მეტაფიზიკა, ეპისტემოლოგია და ლოგიკა; სოციალური და პოლიტიკური ფილოსოფიის ძირითადი თეორიების ცოდნა; ფილოსოფიაში ძირითადი მიმდინარეობების ცოდნა; ფილოსოფიის სხვადასხვა მეთოდების ცოდნა; ფილოსოფიის პროგრამით სტუდენტს ათვისებული უნდა ჰქონდეს დისციპლინის მოთხოვნის შესაბამისი ჩვევები; ნაგულისხმევია, რომ კურსდამთავრებულები შეიძენენ ისეთ ინტელექტუალურ უნარს, რომელიც ადვილად ტრანსფორმირდება სხვა ინტელექტუალურ კონტექსტში.

ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენება / პრაქტიკული უნარები: განსახილველი საკითხის ნათლად არტიკულირება სხვადასხვა სფეროებში; აზრის სიზუსტის მიღწევა და მისი ადეკვატური გამოყენება რთული და წინააღმდეგობრივი დებატებისას; სხვადასხვა ტრადიციაში და ეპოქაში გამოთქმულ შეხედულებათა და ტექსტის აზრის ინტერპრეტაცია; სპეციფიკური ფილოსოფიური ტერმინოლოგიის ადეკვატური გამოყენება შესაბამის კონტექსტში; წარმოდგენილი არგუმენტების კრიტიკული შეფასება; აბსტრაქციების უნარი, ანალიზის და გადმოსაცემი არგუმენტების ჩამოყალიბება და ლოგიკური შეცდომების დადგენა; კონკრეტულიდან ზოგადზე გადასვლის უნარი, პოზიციის დამადასტურებელი, ან საწინააღმდეგო მაგალითების აღმოჩენა და შესაფერისი ძლიერი და სუსტი მოსაზრებების განცალკევება; სხვადასხვა დროის და ტრადიციის ტექსტების აღქმა; მეთოდოლოგიური შეცდომების გაცნობიერება; საპირისპირო აზრის პატივისცემის უნარი, არგუმენტების მოყვანის უნარი განხილვის კრიტიკულ მომენტში ყოველგვარი შეურაცხყოფისა და წყენის მიყენების გარეშე.

ზოგადი / ტრანსფერული უნარები: გადალახოს საგნის ტრადიციული საზღვრები, სხვა დისციპლინათა ნაკლოვანებებისა და ღირსების განხილვით და აღმოაჩინოს ფილოსოფიური დოქტრინები უცნობ არეებზე; შესაბამისი ლიტერატურიდან პროფესიული ინფორმაციის მოძიებისა და კრიტიკული შეფასების უნარი; კომუნიკაცია, მკაფიოდ და ეფექტურად სელექციის უნარი როგორც ზეპირად, ასევე წერილობითი ფორმით; ინფორმაციის სრული, მთლიანი ჩონჩხის ჩამოყალიბების უნარი; შემოქმედებითი, თვითკრიტიკული და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი. დროის ორგანიზებისა და შრომის ორგანიზების უნარი; საინფორმაციო ტექნოლოგიების, როგორც საკომუნიკაციო და სასწავლო ინსტრუმენტების გამოყენების უნარი. საკუთარი თავის მოტივირების უნარი; კულტურათა დიალოგში მონაწილეობის და დებატების უნარი; კურსდამთავრებულებმა უნდა განავითარონ ტრანსფერული ჩვევები, რომლებიც საერთოა ჰუმანიტარული მეცნიერებების შესწავლისას.

დასაქმების სფეროები: კურსდამთავრებულებს შეუძლიათ იმუშაონ საჯარო სამსახურებში, არასამთავრობო ორგანიზაციებში. საზოგადოების სულიერი ცხოვრების, მეცნიერების, რელიგიის, კულტურის და პოლიტიკის შესახებ მონაცემთა ანალიზისა და შეფასების ექსპერტებად. სხვადასხვა კულტურულ-სოციალურ დაწესებულებებში.

სწავლის გაგრძელების საშუალება: წარმატებულ კურსდამთავრებულს შეუძლია სწავლა გააგრძელოს მაგისტრატურაში.

ძირითადი სპეციალობის არჩევის ბოლო ვადა: არაუგვიანეს მესამე სემესტრიდან.

პროგრამის მოცულობა: რვა სემესტრი (240 კრედიტი) ფილოსოფიის საბაკალავრო პროგრამაში 240 კრედიტი ნაწილდება შემდეგნაირად:

- 120 კრედიტი - ძირითადი სპეციალობა; (75კრედიტი - სპეციალობის სავალდებულო დისციპლინები, 40 კრედიტი - სპეციალობის არჩევითი დისციპლინები, 5 კრედიტი – სპეციალობისათვის სავალდებულო, საბაკალავრო ნაშრომი).
- 50 კრედიტი - საფაკულტეტო სავალდებულო დისციპლინები;
- 60 კრედიტი - დამატებითი სპეციალობა, 40 კრედიტი სავალდებულო, 20 კრედიტი არჩევითი.
- 10 კრედიტი - ე.წ. თავისუფალი კრედიტი.

შეფასების ზოგადი წესი:

სტუდენტის ცოდნა ფასდება 100 ქულიანი სისტემით; მინიმალურ შეფასებას წარმოადგენს 51 ქულა; შეფასება ხორციელდება მინიმუმ ოთხი კომპონენტის მიხედვით. შეფასების კრიტერიუმები მოცემულია კონკრეტულ სილაბუსებში. გთავაზობთ ზოგად ჩარჩოს:

91 -100	ფრიადი, A
---------	-----------

81-90	ძალიან კარგი, B
71-80	კარგი, C
61-70	დამაკმაყოფილებელი, D
51-60	საკმარისი, E
41-50	ვერ ჩააბარა, FX
0-40	ჩაიჭრა, F

სამეცნიერო კვლევის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა:

პროგრამა განხორციელდება თსუ ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ფილოსოფიის ინსტიტუტში. პროგრამა უზრუნველყოფილი იქნება კომპიუტერით და ინტერნეტით. სტუდენტებს საშუალება ექნებათ გაეცნონ ვებ-გვერდზე განთავსებულ უცხოურ მასალებს, რომელიც მათ ხელს შეუწყობს პროგრამით გათვალისწინებული საგნების წარმატებით დაუფლებაში.

სტუდენტები ისარგებლებენ ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ბიბლიოთეკით, ფილოსოფიის ინსტიტუტის შალვა ნუცუბიძის სახელობის კაბინეტით, სადაც არსებობს საჭირო ლიტერატურა. საჭიროების შემთხვევაში ასევე შეეძლება ისარგებლონ ეროვნული აკადემიის ფილოსოფიის ინსტიტუტის ბიბლიოთეკით.

დამატებითი (minor) პროგრამა

დამატებითი საბაკალავრო პროგრამის დასახელება: ფილოსოფია

სწავლების ენა: ქართული

პროგრამის ხელმძღვანელი: ასოცირებული პროფესორი დემურ ჯალაღონია

პროგრამის საკვალიფიკაციო დახასიათება:

დამატებითი სპეციალობის ფარგლებში მოსმენილი საგნები აისახება დიპლომის დანართში, მაგრამ დამატებითი სპეციალობა სტუდენტს არ ანიჭებს კვალიფიკაციას და აკადემიურ ხარისხს.

პროგრამის მიზანი:

სწავლების მიზანია გამოუმუშავონ სტუდენტებს ფილოსოფიურ პრობლემებზე ფიქრის, შეკითხვის დასმის, მათზე პასუხის გაცემის და დისკუსიის უნარ-ჩვევები. პროგრამის მიზანია სხვადასხვა სპეციალობის სტუდენტებს მისცეს ცოდნა თეორიულ სპექტრში. შეისწავლონ ონტოლოგიისა და გნოსეოლოგიის საკითხები, ადამიანის, ქვეყნარტების, დროის, სივრცის, მიზეზობრიობის, ღმერთისა და თავისუფლების პრობლემები, ლოგიკის, სიკეთის, მშვენიერებისა და პასუხისმგებლობის საკითხები.

ფილოსოფიური აზრის ეპოქალური განვითარების ეტაპები. ანტიკური, შუა საუკუნეების, ახალი დროის ფილოსოფიის, რაც შესაძლებლობას მისცემს სტუდენტს არჩევითი საგნების არჩევის დროს სწორი ორიენტირი ჰქონდეს, თავისი ძირითადი სპეციალობიდან გამომდინარე შესატყვისი პროგრამის არჩევისა. მაგალითისთვის, ეს იქნება პოლიტიკური ფილოსოფია, ენის ფილოსოფია, ჰერმენევტიკის ფილოსოფია, სოციალური ფილოსოფია, ისტორიის ფილოსოფია, ამერიკის ფილოსოფია და ა.შ. სტუდენტებს გამოუმუშავდებათ ფილოსოფიურ ტექსტზე მუშაობის, ანალიზისა და სინთეზის უნარი

სწავლის შედეგები:

ცოდნა და გაცნობიერება:

- ზოგად ფილოსოფიაში ფართო სპექტრის ცოდნა, როგორცაა არსება, ქვეყნარტება, თავისუფლება, კაუზალობა, სული და სხეული, ღმერთი.
- ფილოსოფიის კონკრეტული სფეროს ცოდნა, როგორცაა: ენა, მეცნიერება, სოციალური ფილოსოფია, პოლიტიკური ფილოსოფია, რელიგია, კულტურა, გამოყენებითი ეთიკა.

- ფილოსოფიის განვითარების ისტორიული ეპოქების ცოდნა, განსაკუთრებით დასავლური ტრადიციის, კლასიკოსების, მათი იდეების და არგუმენტების შესწავლა და ქართული ფილოსოფიური აზრის განვითარების ისტორიის ცოდნა.
- ძირითადი ფილოსოფიური თეორიების ცოდნა ისეთ სფეროებში, როგორცაა მეტაფიზიკა და ეპისტემოლოგია და ლოგიკა.
- ფილოსოფიაში ძირითადი მიმდინარეობების ცოდნა.
- ფილოსოფიის სხვადასხვა მეთოდების ცოდნა.

ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენება, პრაქტიკული უნარები:

- განსახილველი საკითხის ნათლად არტიკულირება-ესთეტიკა სხვადასხვა სფეროებში.
- სხვადასხვა ტრადიციაში და ეპოქაში გამოთქმულ შეხედულებათა და ტექსტის აზრის ინტერპრეტაცია.
- სპეციფიკური ფილოსოფიური ტერმინოლოგიის ადეკვატური გამოყენება შესაბამის კონტექსტში.
- წარმოდგენილი არგუმენტების კრიტიკული შეფასება.
- სხვადასხვა დროის და ტრადიციის ტექსტების აღქმა.
- საპირისპირო აზრის პატივისცემის უნარი, არგუმენტების მოყვანის უნარი განხილვის კრიტიკულ მომენტში ყოველგვარი შეურაცხყოფისა და წყენის მიყენების გარეშე.

ზოგადი/ტრანსფერული უნარი:

- გადალახოს საგნის ტრადიციული საზღვრები, სხვა დისციპლინათა ნაკლოვანებებისა და ღირსების განხილვით და აღმოაჩინოს ფილოსოფიური დოქტრინები უცნობ არეებზე.
- შესაბამისი ლიტერატურიდან პროფესიული ინფორმაციის მოძიებისა და კრიტიკული შეფასების უნარი.
- კომუნიკაცია, მკაფიოდ და ეფექტურად სელექციის უნარი როგორც ზეპირად, ასევე წერილობითი ფორმით.
- ინფორმაციის სრული, მთლიანი ჩონჩხის ჩამოყალიბების უნარი.
- შემოქმედებითი, თვითკრიტიკული და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი.

- დროის ორგანიზებისა და შრომის ორგანიზების უნარი.
- საინფორმაციო ტექნოლოგიების, როგორც საკომუნიკაციო და სასწავლო ინსტრუმენტების გამოყენების უნარი.
- საკუთარი თავის მოტივირების უნარი.
- კულტურათა დიალოგში მონაწილეობის და დებატების უნარი. კურსდამთავრებულებმა უნდა განავითარონ ტრანსფერული ჩვევები, რომლებიც საერთოა ჰუმანიტარული მეცნიერებების შესწავლისას.

სტუდენტის ცოდნის შეფასების სისტემა:

სტუდენტის ცოდნა ფასდება 100 ქულიანი სისტემით; მინიმალურ შეფასებას წარმოადგენს 51 ქულა; შეფასება ხორციელდება მინიმუმ ოთხი კომპონენტის მიხედვით. შეფასების კრიტერიუმები მოცემულია კონკრეტულ სილაბუსებში. გთავაზობთ ზოგად ჩარჩოს:

91 -100	ფრიადი, A
81-90	ძალიან კარგი, B
71-80	კარგი, C
61-70	დამაკმაყოფილებელი, D
51-60	საკმარისი, E
41-50	ვერ ჩააბარა, FX
0-40	ჩაიჭრა, F

დასაქმების სფეროები

- დასაქმებას განსაზღვრავს კურსდამთავრებულის ძირითადი სპეციალობა, დამატებითი სპეციალობა, ფილოსოფია, ხელს შეუწყობს ანალიზის, შეფასების ექსპერტად მუშაობას.
- დამატებითი სპეციალობის წარმატებულ კურსდამთავრებულს მეტი შესაძლებლობა ეძლევა სწავლა გააგრძელოს მაგისტრატურაში.

დამატებით სპეციალობაზე მიღების წინაპირობა

დამატებითი სპეციალობა ფილოსოფიაში შეუძლია ისწავლოს უნივერსიტეტის ნებისმიერი სპეციალობის სტუდენტმა, თსუ რეფორმირებული პროგრამების სწავლების პრაქტიკამ აჩვენა, რომ ფილოსოფიისადმი არსებობს ინტერესი; განსაკუთრებით სოციალურ-პოლიტიკური, საბუნებისმეტყველო და იურიდიული ფაკულტეტებიდან. აქედან გამომდინარე, სტუდენტს მეტი საშუალება უნდა ჰქონდეს შიდა მობილობასთან დაკავშირებით.

პროგრამის მოცულობა: დამატებითი სპეციალობის ფილოსოფიის მოცულობა 60 კრედიტიანია. 40 კრედიტი დაეთმობა სავალდებულო საგნების შესწავლას, 20 კრედიტი –არჩევით საგნებს.

ძირითადი სპეციალობის არჩევის ბოლო ვადა: სტუდენტს შესაძლებლობა ეძლევა დამატებითი პროფესია აირჩიოს მესამე სემესტრიდან. სემესტრების მიხედვით კრედიტების აღება სტუდენტზეა დამოკიდებული, რა თქმა უნდა, გამოცხადებული საგნების გათვალისწინებით. პროგრამა განხორციელდება ლექცია-სემინარების, კონსულტაციების, წერიტი ნამუშევრების _ ესსე, რეფერატის წარდგენა პრეზენტაციით, შუალედური წერიტი გამოცდა-კოლოქვიუმი; ყოველი საგანი სრულდება წერიტი გამოცდით.